

Skrypt do wykładu „Mierniki dobrobytu gospodarczego”

Ekonomia jest nauką, zajmującą się badaniem tego, w jaki sposób społeczeństwo gospodarujące decyduje o tym **co, jak i dla kogo** wytwarzać. Od wyników tej działalności zależy zarówno dobrobyt całego społeczeństwa jak i poszczególnych obywateli. Pomiędzy dobrobytem a rozwojem gospodarki występuje ścisły związek: od rozwoju całej gospodarki zależy poziom osiągniętego dobrobytu.

Potrzeby ludzkie są nieograniczone, natomiast **możliwości ich zaspokojenia** są ograniczone ze względu na ograniczoność zasobów, jakimi dysponujemy. Musimy zatem dokonywać wyboru, jak efektywnie je wykorzystywać. Dokonując wyboru **co, jak i dla kogo** wytwarzać kierujemy się **preferencjami**. **Preferencje społeczne** powinny odzwierciedlać interes całego społeczeństwa. Można go określić jako dążenie do zapewnienia dobrobytu. Podmioty gospodarcze: konsumenci, producenci, pracownicy mają swoje **preferencje indywidualne**, które określają swoje własne cele i sposoby ich realizacji.

Dobrobyt

Dla ojca nowoczesnej ekonomii Adama Smitha dobrobyt był równoznaczny z bogactwem narodu mierzonym wartością Produktu Narodowego Netto (PNN). Współcześnie pojęcie dobrobytu jest rozszerzane na szeroko rozumianą jakość życia, która zależy od poziomu zaspokojenia różnorodnych potrzeb, nie tylko ekonomicznych ale i społecznych. Tak rozumiany dobrobyt zależy od wielu czynników, wpływających na ocenę naszej sytuacji materialnej ale także i społecznej: poziomu konsumpcji indywidualnej, poczucia bezpieczeństwa, zdrowia, możliwości podwyższania kwalifikacji, posiadania czasu wolnego, i innych.

Mierniki

Najbardziej syntetycznym miernikiem, wykorzystywanych do pomiaru produktu gospodarki jest **Produkt Krajowy Brutto**. **PKB** jest miarą wielkości produkcji wytworzonej przez czynniki wytwórcze, zlokalizowane na terenie danego kraju. Do pomiaru dobrobytu

ekonomicznego wykorzystuje się **Produkt Narodowy Netto**. **PNN** nazywany także **dochodem narodowym** jest obliczany poprzez odejmowanie od PKB dochodów z tytułu własności za granicą i amortyzacji, czyli zużycia rzeczowych czynników wytwórczych.

Mierniki alternatywne

- Dobrobyt Ekonomiczny Netto (NEW)
- Pomiar jakości życia
- Rachunki budżetu czasu
- Wskaźniki nastrojów gospodarczych

Przed zajęciami zastanów się:

- Czy mierząc wyniki działalności gospodarczej mierzymy dobrobyt?
- Czy zaspokojenie innych potrzeb społecznych: bezpieczeństwa, posiadania czasu wolnego, kontaktów z rodziną, rówieśnikami, bycie szczęśliwym, itp. jest dla nas ważne? Czy ważniejsze od zaspokojenia potrzeb konsumpcyjnych?
- Co jest lepszym miernikiem dobrobytu ? Czy mierniki „twarde” wykorzystywane do pomiaru wartości wytworzonych dóbr i usług, czy mierniki alternatywne, badające zaspokojenie także innych potrzeb społecznych?